

tecken. Tryckfelet i texten synas vara väl många. Slutorden af företalet, undertecknadt *G. R. Rabe*, lyda sålunda: »Om detta lilla arbete skulle komma att emottagas med bifall, ernar utgifvaren efter samma plan bearbeta flera af de latinska författare, hvilka vanligen läsas i våra skolor.»

F.

9. *Equations-teori, i sammandrag af J. O. Ny-cander*. Stockholm 1849. 64 sidor 8:o. (Pris: 28 sk. b:ko).

Hr N. har gjort ett sammandrag hufvudsakligen af 7:e och 8:e kap. af *Bourdon's Éléments d'algèbre*, och dervid i allmänhet med urskillning framställt de delar af equations-teorien, som äro angelägna för dem att känna, hvilka för praktiska ändamål önska lära sig att lösa numeriska equationer. Boken är ämnad att begagnas för undervisningen vid teknologiska institutet. Att hela den vigtiga teorien för de symmetriska funktionerna blifvit förbigången kunna vi ej aldeles gilla; icke heller att det nätta beviset för Sturms teorem blifvit utelemnadt, då sjelfva teoremet blifvit anfördt. Boken bör dock blifva en välkommen hjälpreda för hvar och en, som vill inhämta de första grunderna af den allmänna equationsteorien.

B.

10. *Femte boken af Euclidis Elementa Geometriæ, med förklaringar och tillägg af H. A. Witt, Ph. Mag., Konrektor vid Malmö h. lärdomsskola*. Lund, 1849. 56 sid. 8:o. (Pris: 16 sk.).

Denna bearbetning af proportionsläran utmärker sig genom ett enkelt beteckningssätt och innehåller flera tillägg till de Euclideiska satserna. Hr W. anför ett enkelt bevis för 5:e defin. efter Hill. Boken slutar med en öfversigt af de förut bevisade satserna samt en tillämpning af proportionsläran vid lösningen af åtskilliga problem efter Unger. Den ansluter sig i öfrigt närmast till Björlings bearbetning af proportionsläran, och dess rediga uppställning gör den för undervisningen lämplig.

B.

11. *Lärobok i Räknekonsten för begynnare, särskilt lämpad för folkskolorna, af L. G. Linde*. Stockholm, 1850. 96 sid. 8:o. (Pris: 24 sk. b:ko).

Uppställningen af denna lärobok synes oss för folkskolan ändamålsenlig. Den utgår från den åskådliga uppfattningen af talen och innehåller flere utförda räknefrågor, hvarigenom den ger nybegynnaren en tillräcklig anvisning för verkställandet af de särskilda operationerna. Sedan lärjungen vunnit färdighet att räkna med hela och brutna tal och inhämtat någon kännedom om proportionsläran för tal, får han öfva sig att i equationsform uppställa räknefrågor, och under denna form lösa dem, hvilken öfning, enligt vår tanke, är lämplig, när den inträder vid den tidpunkt, då lärjungen förvärfvat den kännedom om talen, som erfordras för denna deras friare behandling. Bihanget innehåller några uppgifter för hufvudräkning, jemte de allmännaste grunderna för bokföring. Det billiga priset ökar bokens användbarhet för folkskolan. **B.**

12. *Lärobok i Naturkunnigheten för folkskolor. Försök af O. E. L. Dahm, Rektor. Kalmar, 1850. 60 sid. 12:o. (Pris: 8 sk. b:ko).*

Hr D. säger: »dessa blad framträda utan anspråk på originalitet, hufvudsakligen för att visa, huru liten en bok för folkskolor måste vara. Vidlyftigare arbeten för sådana skolor köpas ej, läsas ej, läras ej af dem, för hvilka de äro ämnade, huru förträffliga de än äro.» Hr D. har fått tillfälle att i sin lilla bok meddela folkskolans elever nödvändiga och nyttiga upplysningar om ljuset, värmet, ljudet, luften, magnetismen, elektriciteten, stenriket, växtriket och djurriket, samt i en kort sundhetslära vid bokens slut lemna dem helsosamma och lärorika råd för deras framtid. Det rika innehållet och billiga priset bör förskaffa boken många läsare inom den krets, för hvilken den blifvit utarbetad.

13. *Geometri och Linearteckning, utur åskådningen utvecklad, och för den första undervisningen utarbetad af A. Th. Bergius. Stockholm, 1850. 128 sid. 8:o, med träsnitt och 2 plancher. (Pris: 1 R:dr b:ko).*

Detta arbete torde så väl till plan som utförande vara väl värdt en allmännare uppmärksamhet. Euklides' Elementa, eller någon på samma grunder utarbetad lärobok, begagnas ännu inom de flesta läroverk i vårt

land vid den första undervisningen i geometri. Dock har man småningom mera allmänt börjat inse, att den lärometod, som i enlighet härmed måste följas, fordrar ett redan mer utbildadt förstånd, än som får förutsättas hos nybegynnaren i de tidiga år, då detta ämne vanligen i skolorna ingår, och att den i följd deraf är mindre tjenlig, att på denna ståndpunkt gifva en rätt klar insigt i geometriens grunder. Att den första undervisningen i detta ämne bör vara så praktisk, som möjligt, och att lärjungen på åskådningens väg måste inhämta de första begreppen derom, innan han går till den strängt vetenskapliga bevisningen, medgifves af de fleste, hvarföre man äfven såsom en förberedelse till Euklides vid åkilliga skolor infört linearteckning på fri hand, samt dermed förenat en framställning af de viktigaste geometriska lärosatserna, ehuru utan bevis, såsom t. ex. efter Ekmans lärobok i geometrien. Linearteckningen medför visserligen färdighet i handen och säkerhet i ögat; men om äfven läraren derunder fäster nybegynnarens uppmärksamhet på de allmännaste egenskaper hos de figurer, som tecknas, samt på åtskilliga förhållanden dem emellan, så kan han dock ej göra denna undervisning rätt fruktbringande för lärjungen, så länge denne ej genom omedelbar åskådning blifvit bekant med de kroppar, hvilkas ytor nämde figurer föreställa, då han deremot mången gång känner leda vid det blott mekaniska afbildandet. Med den derpå följande framställningen af geometriska satser utan bevis har man sökt, att genom en naturlig och lättfattlig ordning dem emellan, bibringa nybegynnaren insigt i deras inbördes sammanhang, samt sålunda, allt efter som han framskrider i vana och omdöme, steg för steg göra behovet och nödvändigheten af bevisning gällande. Men det är dock fara värdt, att mången gång minneslexan här göres till hufvudsak i stället för den förståndsutveckling, som med denna metod åsyftas, helst läroboken framställer blott satserna, och lärarnes biträde oafbrutet fordras, om ändamålet i någon mån skall vinnas. Hr Bergius har i sin lärobok, såsom oss synes, med undvikande af de här ofvan påpekade bristerna, lyckats vinna ändamålet med en sådan förberedelse. I den första kursen, med hvilken linearteckning är förenad, framställer författaren till åskådning och be-

traktande 14 enkla kroppar. Dessa böra, enligt hans anvisning i företalet till boken, vara förfärdigade af trä, hvarjemte han anser, att lärjungen må uppmuntras, att på papp eller annat tjockt papper utföra de afbildningar, som framställa kropparnes gränsytor, samt göra inskärningar efter föreningslinierna dem emellan, för att sålunda kunna sammanvika pappet och sammansätta de kroppar, hvilkas ytor han efterbildat. Efter att först kort och lättfattligt hafva beskrifvit dessa kroppar och deras egenskaper, förtydligar han framställningen deraf genom en mängd väl valda frågor och uppgifter till nybegynnarnes eget besvarande och lösande. Sålunda blir det första geometriska studiet ej allenast på intet sätt tröttande, utan tvärtom i högsta grad nöjsamt och lifvande och i det eftertankan på det mest åskådliga och lekande sätt frammanas, bibringas en klar och tydlig uppfattning af de storheter, hvarom är fråga. I inledningen till andra kursen fästes lärjungens uppmärksamhet på skilnaden emellan den fysiska (verkliga) kroppen, hvarom i det föregående varit fråga, och den geometriska eller matematiska (solidum). Sedan författaren härigenom förflyttat nybegynnaren från åskådningens område in på föreställningens och på grund häraf blifvit i tillfälle att meddela honom begrepp om yta, linie och punkt, framställer han åtskilliga, de viktigaste geometriska lärosatser. Till dem anföras väl ej några bevis; men på det de för lärjungen ej må få utseende af en tillfällig sammanställning, tvingas han genom till honom af författaren ställda enkla frågor, att själf påfinna sättet att verkställa uppgifterna, samt upptäcka sanningen af de gjorda framställningarne i det att nämde frågor leda till begrundande af satsernas inbördes sammanhang och deras utveckling ur hvarandra. På detta sätt behandlad, måste undervisningen i geometri blifva i hög grad fruktbringande samt ett det bästa bildningsmedel redan vid det första inträdet i skolan. Ty på samma gång en sådan lärometod skänker barnet, som helt och hållet befinner sig på åskådningens ståndpunkt, en roande sysselsättning, utvecklar och skärper den på ett efter denna ålder lämpadt sätt förståndets verksamhet, då nämligen glädjen öfver de upptäckter och segrar det unga sinnet får tillfälle att själf göra vid hvarje steg på den

nya bana, det beträdd, eggjar vetgirigheten och ingifver båg och krafter till förnyade ansträngningar. Då derjemte, med afseende på den praktiska nyttan, ett större antal exempel blifvit gifna till uträkning af ytors och kroppars innehåll, så synes oss denna lärobok ej allenast vara en högst lämplig inledning till ett vidare fortsatt matematiskt studium, utan äfven en väl afpassad och fullkomligt tillräcklig kurs för folkskolor och folkskoleseminarier. En sak, som för öfrigt här ej bör lemnas obemärkt, ehuru det blott rör bokens yttre, är, att bredvid hvarje sats äro de dithörande figurer, för lättare öfversigts skull, ställda, äfvensom att de med största noggranhet äro utförda, samt, för att vara mera i ögonen fallande, betecknade med hvita gränslinier på svart botten. Vi kunna, på grund af våra här ofvan framställda åsigter, ej underlåta att uttala vår lifliga önskan, att hvar och en, som nitälskar för ifrågavarande ämne, måtte taga närmare kännedom om detta arbete.

W.

Berättelse om det allmänna Svenska Läraremötet, hållet i Stockholm den 19, 20, 21 och 22 Juni 1849. Enligt uppdrag utgifven af P. E. Svedbom, Mötets Sekreterare. Stockholm 1850. XXXI, 68, 65 och 167 sid. 80. (Pris: 1 R:dr 40 sk. b:ko).

Länge väntad har berättelsen om det första allmänna svenska läraremötet nu visat sig i tryck. Skälen till det så fördröjda publicerandet äro i inledningen framställda af utgifvaren. »Ehuru sekreteraren, heter det, haft all möda ospard att få denna berättelse så snart som möjligt genom trycket offentliggjord, har det likväl icke stått i hans makt att utgifva den förr, dels emedan stenograferna, som vid de allmänna sammankomsterna och uti afdelningen för elementarskolväsendet åtog sig att föra diskussionsprotokollet, i anseende till andra göromål först flera månader efter mötet haft tillfälle att aflemna sina anteckningar fullständigt utskrifna, dels emedan enskilda ledamöter, hvilka sedermera, på begäran, fått sina yttranden